

Η Αποικιοκρατική Πολιτική των Βρετανών προκάλεσε τον θάνατο 100 εκατομμυρίων Ινδών σε 40 χρόνια.

Του Ιωάννη Αθ. Μπαλτζώ*

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, όταν διαβάζουμε έρευνες και μελέτες, ιστορικού περιεχομένου, όπου οι μελετητές αναδεικνύουν και αποκαλύπτουν θέματα που «πληγώνουν» το ιστορικό παρελθόν της πατρίδος των, ιδιαίτερα σε μια χώρα με αυτοκρατορικό παρελθόν, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ). Και μάλιστα να αποδίδουν ευθύνη στο ΗΒ ότι, οι εκμεταλλευτικές πολιτικές της Βρετανίας, συνδέθηκαν με περίπου 100 εκατομμύρια υπερβολικούς θανάτους κατά την περίοδο 1881-1920, στην Ινδία, δηλαδή στοίχισαν περισσότερες ζωές από όλους τους λιμούς στη Σοβιετική Ένωση, τη μαοϊκή Κίνα και τη Βόρεια Κορέα μαζί, περισσότερο και από τους νεκρούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Νούμερο εξόχως σοκαριστικό. Αλλά ας τα πάρουμε από την αρχή. Την έρευνα την υπογράφουν οι Βρετανοί Ντίλαν Σάλιβαν, επίκουρος συνεργάτης στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Macquarie Sullivan and Hickel και Τζέισον Χίκελ, καθηγητής στο Ινστιτούτο Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας (ICTA-UAB) και Μέλος της Royal Society of Arts και μέρος της δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο Al Jazeera.

Η Έρευνα Σάλιβαν και Χίκελ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αναζωπύρωση της νοσταλγίας για τη βρετανική αυτοκρατορία. Πριν από δύο χρόνια, μια δημοσκόπηση του YouGov διαπίστωσε ότι το 32 τοις εκατό των ανθρώπων στη Βρετανία είναι ενεργά περήφανοι για την αποικιακή ιστορία του έθνους, όπως και διάφορα βιβλία όπως το Empire του Niall Ferguson: How Britain Made the Modern World, και το The Last Imperialist του Bruce Gilley, που έχουν ισχυριστεί ότι η βρετανική αποικιοκρατία έφερε ευημερία και ανάπτυξη στην Ινδία και σε άλλες αποικίες. Όμως αυτή η ρόδινη εικόνα της αποικιοκρατίας συγκρούεται δραματικά με το ιστορικό αρχείο. Έτσι σύμφωνα με έρευνα του οικονομικού ιστορικού Robert C Allen, **η ακραία φτώχεια στην υπό βρετανική κυριαρχία Ινδία αυξήθηκε, από 23 τοις εκατό το 1810 σε περισσότερο από 50 τοις εκατό στα μέσα του 20ού αιώνα.** Οι πραγματικοί μισθοί μειώθηκαν δραματικά, ενώ οι λιμοί έγιναν πιο συχνό και πιο θανατηφόρο. Στην ουσία, από το να ωφελήσει τον ινδικό λαό, η αποικιοκρατία ήταν μια ανθρώπινη τραγωδία για την Ινδία!! Η περίοδος από το 1880 έως το 1920 – το απόγειο της αυτοκρατορικής ισχύος της Βρετανίας – ήταν ιδιαίτερα καταστροφική για την Ινδία. Ολοκληρωμένες απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν από το αποικιακό καθεστώς που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1880 αποκαλύπτουν ότι το ποσοστό θνησιμότητας αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, **από 37,2 θανάτους ανά 1.000 άτομα τη δεκαετία του 1880 σε 44,2 τη δεκαετία του 1910. Το δε προσδόκιμο ζωής μειώθηκε από 26,7 χρόνια σε 21,9 χρόνια!!!!!!** Ισχυρά δεδομένα για τα ποσοστά θνησιμότητας στην Ινδία υπάρχουν μόνο από τη δεκαετία του 1880. Αν χρησιμοποιήσουμε αυτό ως βάση για την «κανονική» θνησιμότητα, θα διαπιστώσουμε ότι περίπου 50 εκατομμύρια υπερβολικοί θάνατοι σημειώθηκαν υπό την αιγίδα της βρετανικής αποικιοκρατίας κατά την περίοδο από το 1891 έως το 1920. Πενήντα εκατομμύρια θάνατοι είναι ένας συγκλονιστικός αριθμός, και όμως αυτή είναι μια συντηρητική εκτίμηση που απέχει από την πραγματικότητα. Ο Άλεν και άλλοι μελετητές υποστηρίζουν ότι πριν από την αποικιοκρατία, το βιοτικό επίπεδο της Ινδίας μπορεί να ήταν «ισάξιο με τα αναπτυσσόμενα μέρη της Δυτικής Ευρώπης» Ενώ ο ακριβής αριθμός των θανάτων είναι ευαίσθητος στις υποθέσεις που κάνουμε για τη βασική θνησιμότητα, είναι σαφές ότι κάπου κοντά στα 100 εκατομμύρια άνθρωποι πέθαναν πρόωρα στο απόγειο της βρετανικής αποικιοκρατίας. Αυτή είναι μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις θνησιμότητας που προκαλούνται από πολιτικές στην ανθρώπινη ιστορία. Είναι μεγαλύτερος από τον συνολικό αριθμό θανάτων που

σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια όλων των λιμών στη Σοβιετική Ένωση, τη μαοϊκή Κίνα, τη Βόρεια Κορέα, την Καμπότζη του Πολ Ποτ και την Αιθιοπία του Μενγκίστου.

Πως έκλεβαν τον πλούτο των Ινδών

Πώς προκάλεσε όμως η βρετανική κυριαρχία αυτή την τεράστια απώλεια ζωών; Κατά τους αναλυτές υπήρχαν αρκετές αιτίες και μηχανισμοί. Στην ουσία, η Βρετανία κατέστρεψε ουσιαστικά τον μεταποιητικό τομέα της Ινδίας. Πριν από τον αποικισμό, η Ινδία ήταν ένας από τους μεγαλύτερους βιομηχανικούς παραγωγούς στον κόσμο, εξάγοντας υφάσματα υψηλής ποιότητας σε όλες τις γωνιές του πλανήτη. Το υφάσμα που παραγόταν στην Αγγλία, δεν μπορούσε με τίποτα να το ανταγωνιστεί. Όμως, όταν η Βρετανική Εταιρεία Ανατολικών Ινδιών ανέλαβε τον έλεγχο της Βεγγάλης το 1757, αυτό άρχισε να αλλάζει. Έτσι, σύμφωνα με τον ιστορικό Madhusree Mukerjee, **το αποικιακό καθεστώς ουσιαστικά εξάλειψε τους ινδικούς δασμούς, επιτρέποντας στα βρετανικά προϊόντα να πλημμυρίσουν την εγχώρια αγορά, με ένα σύστημα υπέρογκων φόρων και εσωτερικών δασμών που εμπόδιζαν τους Ινδούς να πουλήσουν υφάσματα στη χώρα τους, πόσο μάλλον να τα εξάγουν.** Η βρετανική αυτή πολιτική με αυτό το άνισο εμπορικό καθεστώς συνέτριψε τελικά τους Ινδούς κατασκευαστές και **ουσιαστικά αποβιομηχάνισε τη χώρα.** Ο δε πρόεδρος της Ένωσης Ανατολικής Ινδίας και Κίνας κομπορρημονούσε ξεδιάντροπα το 1840 στο βρετανικό κοινοβούλιο. *«Αυτή η εταιρεία κατάφερε να μετατρέψει την Ινδία από χώρα παραγωγής σε χώρα εξαγωγής ακατέργαστων*

προϊόντων». Οι Άγγλοι κατασκευαστές κέρδισαν ένα τεράστιο πλεονέκτημα, ενώ η Ινδία περιορίστηκε στη φτώχεια και οι άνθρωποι της έγιναν ευάλωτοι στην πείνα και τις ασθένειες. Και, οι συνέχισαν με νέα συστήματα που χειροτέρεψαν την κατάσταση. Έτσι, οι Βρετανοί αποικιστές καθιέρωσαν ένα σύστημα νόμιμης λεηλασίας, γνωστό στους σύγχρονους ως **«διαρροή πλούτου»**. **Η Βρετανία φορολογούσε τον ινδικό πληθυσμό και στη συνέχεια χρησιμοποιούσε τα έσοδα για να αγοράσει ινδικά προϊόντα - λουλάκι, σιτηρά, βαμβάκι και όπιο - αποκτώντας έτσι αυτά τα αγαθά δωρεάν. Αυτά τα αγαθά είτε καταναλώνονταν στη Βρετανία είτε επανεξαγόταν στο εξωτερικό. Τα έσοδα που εισπράττονταν από το βρετανικό κράτος, χρησιμοποιούνταν για τη χρηματοδότηση της βιομηχανικής ανάπτυξης της Βρετανίας και των αποικιών εποίκων της – των Ηνωμένων Πολιτειών, του Καναδά και της Αυστραλίας. Το σύστημα αποστράγγισε την Ινδία από αγαθά αξίας τρισεκατομμυρίων δολαρίων σε σημερινά χρήματα. Οι Βρετανοί ήταν ανελέητοι και ανάλγητοι, αναγκάζοντας την Ινδία να εξαγει τρόφιμα ακόμα και όταν ακόμη η ξηρασία ή οι πλημμύρες απειλούσαν την τοπική επισιτιστική ασφάλεια. Οι ιστορικοί έχουν αποδείξει ότι δεκάδες εκατομμύρια Ινδοί πέθαναν από την πείνα κατά τη διάρκεια αρκετών σημαντικών λιμών που προκλήθηκαν από αυτή την πολιτική στα τέλη του 19ου αιώνα, καθώς οι πόροι της Ινδίας, διοχετεύθηκαν στη Βρετανία. Οι βρετανοί διαχειριστές, παρακολούθησαν εκατομμύρια να λιμοκτονούν, αδιαφορώντας και δεν ελάμβαναν μέτρα, στερώντας συνειδητά τους ανθρώπους από τους απαραίτητους πόρους για την επιβίωση. Η εξαιρετική κρίση θνησιμότητας της ύστερης βικτωριανής περιόδου δεν ήταν τυχαία, αλλά αποτέλεσμα αυτής της βρετανική πολιτικής. Μία νέα έκθεση του οικονομολόγου Ούτσα Πάτναϊκ, που μόλις δημοσιεύθηκε από το Columbia University Press, υπολογίζει πως η Βρετανία είχε αποστραγγίσει από την Ινδία, κατά το διάστημα από το 1765 έως το 1938 ένα ποσό που ανέρχεται σε 45 τρισ. δολάρια. Ένα αστρονομικό ποσό, που είναι 17 φορές περισσότερο από το συνολικό ΑΕΠ της σημερινής Βρετανίας.**

Τα εγκλήματα δεν διαγράφονται

Η έρευνά των δύο βρετανών ερευνητών Σάμουελ και Χίκελ καταλήγει, ότι οι εκμεταλλευτικές πολιτικές της Βρετανίας συνδέθηκαν με περίπου 100 εκατομμύρια υπερβολικούς

Θανάτους κατά την περίοδο 1881-1920, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επίκληση αποζημιώσεων και υπάρχει νομικό προηγούμενο, όπως της Γερμανίας μετά τον Β'Π.Π. που υπέγραψε συμφωνίες αποζημίωσης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος, της Νότιας Αφρικής που πλήρωσε αποζημιώσεις σε ανθρώπους που είχαν τρομοκρατηθεί από την κυβέρνηση της λευκής μειονότητας και πρόσφατα πάλι η Γερμανία, που συμφώνησε να πληρώσει αποζημιώσεις στην σημερινή Ναμίμπια, για τα αποικιακά εγκλήματα που διαπράχθηκαν εκεί στις αρχές του 1900, αφανίζοντας στην κυριολεξία δύο φυλές, τους Νάμα και τους Χερέρο. Η ιστορία δεν μπορεί να αλλάξει και τα εγκλήματα της βρετανικής αυτοκρατορίας δεν μπορούν να διαγραφούν. Αλλά οι αποζημιώσεις μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση της κληρονομιάς της στέρησης και της ανισότητας που παρήγαγε η αποικιοκρατία. Είναι ένα κρίσιμο βήμα προς την απόδοση δικαιοσύνης και την θεραπεία των αποτελεσμάτων της εγκληματικής αποικιοκρατικής πολιτικής της Βρετανίας, προς την Ινδία και τον λαό της.

****Ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης είναι Αντγος ε.α., M.Sc. στην Γεωπολιτική του ΕΚΠΑ, πρόεδρος του ΕΛΙΣΜΕ.***

Πηγές: <https://www.aljazeera.com/opinions>

<https://www.protothema.gr/world>